

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

การออกแบบบรรจุภัณฑ์และการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตผลิตภัณฑ์ไข่เค็ม
และโคลนดินเกลือสปาเพื่อพัฒนาไปเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์อำเภอ
บ้านดุงจังหวัดอุดรธานี

**Packaging Design and Technology Transfer of Salted Eggs and Salted
Clay Spa, OTOP Products from Amphor Ban Dung, Udon Thani Province**

โดย คณะผู้วิจัย

ผศ.ดร. วิเชียร วรพุทธรพร (หัวหน้าโครงการ)

รศ.ดร. สิริินดา ยูนฉลาด

รศ.ลัดดา วรรณขาว

Assistant Prof. Dr. Wichian Voraputhaporn,

Associate Prof. Sirinda Yunchalard

Associate Prof. Ladda Wannakao

ได้รับทุนวิจัยอุดหนุนทั่วไป ประจำปี 2553

ภาควิชาเทคโนโลยีอาหาร คณะเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มีนาคม 2554

๖๐๐๕๒๑๐๖

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247510

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

เรื่อง

การออกแบบบรรจุภัณฑ์และการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตผลิตภัณฑ์ไข่เค็ม
และโคลนดินเกลือสปาเพื่อพัฒนาไปเป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์อำเภอ
บ้านดุงจังหวัดอุดรธานี

**Packaging Design and Technology Transfer of Salted Eggs and Salted
Clay Spa, OTOP Products from Amphor Ban Dung, Udon Thani Province**

โดย คณะผู้วิจัย

ผศ.ดร. วิเชียร วรพุทธร (หัวหน้าโครงการ)

รศ.ดร. สิริินดา ยุ่นฉลาด

รศ.ลัดดา วรรณขาว

Assistant Prof. Dr. Wichian Voraputhaporn,

Associate Prof. Sirinda Yunchalard

Associate Prof. Ladda Wannakao

ได้รับทุนวิจัยอุดหนุนทั่วไป ประจำปี 2553

ภาควิชาเทคโนโลยีอาหาร คณะเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มีนาคม 2554

บทคัดย่อ

247510

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความสามารถและความเป็นไปได้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไข่เค็ม โดยออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ไข่เค็มที่ดีมีเอกลักษณ์ดึงดูดให้เกิดการเพิ่มมูลค่าเชิงพาณิชย์ ทำให้เกิดการสร้างสรรค์สัญลักษณ์ สำหรับผลิตภัณฑ์โอท็อปไข่เค็มของอำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งทำให้เกิดการส่งเสริมชื่อเสียงของชุมชนเกลือสินเธาว์ อ. บ้านดุง จ. อุดรธานี ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้าง จากการศึกษพบว่า การนำเกลือสินเธาว์มาใช้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ไข่เค็มต้นแบบสามารถพัฒนาเป็นอาชีพเสริมจากการทำเหมืองเกลือและผลิตเป็นสินค้าท้องถิ่น โดยมีผลิตภัณฑ์ไข่เค็มธรรมดา ไข่เค็มพอกดินเกลือและไข่เค็มหมกโคลน ที่มีศักยภาพเป็นสินค้าโอท็อปได้ในอนาคตอันใกล้ โดยได้ออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์โดยเฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์ไข่เค็ม ทั้งแบบบรรจุถาดพลาสติก ชะลอมไม้ไผ่และกล่องกระดาษ ซึ่งเป็นที่ยอมรับสำหรับผู้บริโภคทั้งในท้องถิ่นและชุมชนเมืองในจังหวัดอุดรธานี ผู้ซื้อต้องการสินค้านี้มีคุณภาพที่ดีและบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม

นอกจากนี้ผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือสปาและเกลือสปาของชุมชนก็เป็นอีกผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดสรรเป็นสินค้าโอท็อปสี่ดาว เป็นที่ยอมรับของผู้ซื้อโดยทั่วไปซึ่งเป็นผลสำรวจจากประชากรทั้งในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดอุดรธานีและจังหวัดขอนแก่น ทั้งในด้านคุณภาพและความหลากหลายชนิดของผลิตภัณฑ์ แต่อย่างไรก็ตามผู้ซื้อส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นว่าราคาจำหน่ายยังมีราคาสูงเกินไป

Abstract

247510

This study aims to evaluate capability and possibility to develop the salted egg products using packaging design for high attractive package to increase the product value commercially by brand name creation for the salted egg OTOP products from Amphor Ban Dung, Udon Thani Province which can be promoted for well recognition of their local products. There are three type of salted egg products, traditional sated egg, salted clay coated egg and musty salted egg with high potential to be OTOP products in the near future. These products were packed in plastic tray, bamboo basket and paper box which were accepted from the consumer survey in Udonthani province.

Furthermore, salted clay spa and spa salt from Kunnapat Spa were selected to be four star of OTOP product in 2010 with special package design and various type of products. By consumer survey both in Udonthani and Khonkaen province, these products were accepted due to their quality and varieties from the consumer survey both in Udonthani and Khonkaen province. However, the price still be too high from the consumer comment.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากทุนอุดหนุนทั่วไป
งบประมาณ ประจำปี 2553 คณะผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณสภาวิจัยแห่งชาติที่ให้การสนับสนุนทั้งในด้าน
งบประมาณและภาควิชาเทคโนโลยีอาหาร คณะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ให้ความอนุเคราะห์
สถานที่ห้องปฏิบัติการในการศึกษาวิจัยในห้องทดลอง และสหกรณ์เกลือสินเธาว์อำเภอบ้านดุงจำกัด
และสป่าบ้านกัญฉัตร อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ที่มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและร่วมกิจกรรม
ต่างๆในโครงการ รวมทั้งนักศึกษาคณะเทคโนโลยีและวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเจ้าหน้าที่จากภาควิชาฯที่มีส่วนทำให้งานวิจัยนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ผศ.ดร.วิเชียร วรพุทธพร
หัวหน้าโครงการวิจัย

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1. บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	1
1.3 ขอบเขตการวิจัย	1
1.4. ทฤษฎี สมมุติฐาน และกรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย	2
1.5 วัตถุประสงค์ อุปกรณ์และสารเคมีที่จำเป็น	7
บทที่ 2. วิธีดำเนินการวิจัย	8
2.1 ค้นหาข้อมูลทุติยภูมิ จากกระทรวงอุตสาหกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	8
2.2 สัมภาษณ์เกษตรกร และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เช่น กลุ่มร้านค้า และกลุ่ม ผลิตภัณฑ์ในตลาด แหล่งท่องเที่ยว โดยการสัมภาษณ์และทำแบบสอบถาม	8
2.3 สัมภาษณ์คุณภาพของตลาดของกลุ่มเป้าหมายและอำนาจในการซื้อ และการยอมรับ บรรจุภัณฑ์โดยแบบสอบถามและสัมภาษณ์	8
2.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและจากการสัมภาษณ์ และรายงานความก้าวหน้า	11
2.5 ทดลองตลาดเป้าหมายของผลิตภัณฑ์ไข่เค็มต้นแบบจากชุมชนเกลือสินเธาว์ อ. บ้านคุง จ. อุตรดิตถ์	11
2.6 สัมภาษณ์พึงพอใจผลิตภัณฑ์ไข่เค็ม โคลนดินเกลือสปาและเกลือสปา	11
2.7 ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและบรรจุภัณฑ์	11
2.8. การผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นสินค้าOTOP	11
บทที่ 3. ผลการทดลองและวิจารณ์	12
3.1 ค้นหาข้อมูลทุติยภูมิ จากกระทรวงอุตสาหกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	12
3.2 สัมภาษณ์เกษตรกร และความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เช่น กลุ่มร้านค้า และกลุ่ม ผลิตภัณฑ์ในตลาด แหล่งท่องเที่ยว โดยการสัมภาษณ์และทำแบบสอบถาม	15
3.3 สัมภาษณ์คุณภาพของตลาดของกลุ่มเป้าหมายและอำนาจในการซื้อ และการยอมรับ บรรจุภัณฑ์โดยแบบสอบถามและสัมภาษณ์	17

3.4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามและจากการสัมภาษณ์ และรายงานความก้าวหน้า	17
3.5 ทดลองตลาดเป้าหมายของผลิตภัณฑ์ไข่เค็มต้นแบบจากชุมชนเกลือสินเธาว์	37
อ. บ้านคุง จ. อุตรธานี	
3.6 ผลถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและบรรจุภัณฑ์	38
3.8. การผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นสินค้าOTOP	39
บทที่ 4. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ	42
เอกสารอ้างอิง	48
ภาคผนวก	
ภาคผนวก1.1 รูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่ท่านสนใจจะเลือกใช้บรรจุไข่เค็มเพื่อการจำหน่าย	49
ภาคผนวก1.2 สรุปผลจากแบบสอบถามรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่ต้องการบรรจุไข่เค็มบ้านคุง จังหวัดอุตรธานี เพื่อการจำหน่าย	50
ภาคผนวก 1.3 ผลจากแบบสอบถามการประเมินความชอบของบรรจุภัณฑ์ไข่เค็มแบบต่างๆ	51
ภาคผนวก2.1 แบบสอบถาม เรื่องการสำรวจข้อมูลผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ไข่เค็มและบรรจุภัณฑ์	52
ภาคผนวก2.2 ผลการสำรวจข้อมูลผู้ซื้อของผลิตภัณฑ์ไข่เค็ม ณ อำเภอบ้านคุง จังหวัดอุตรธานี	
ภาคผนวก3 แบบสอบถามการสำรวจข้อมูลผู้ใช้ผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือผสมสมุนไพรและ เกลือสปา	67
ภาคผนวก4 อัลบั้มสปาบ้านบุญญภัทร	77
ภาคผนวก 5 ประมวลภาพวิถีทัศน์แนะนำบุญญภัทรสปา	106

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรเขตเทศบาลบ้านคูง เทศบาลนครอุตรธานี จังหวัดอุตรธานี และเทศบาลนครขอนแก่นจังหวัดขอนแก่น	16
2	สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา	16
3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามตามพื้นที่ที่อาศัย	18
4	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามตามเพศ	18
5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามตามอายุ	19
6	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามตามระดับการศึกษา	19
7	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามตามอาชีพ	20
8	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามตามรายได้ต่อเดือน	20
9	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเคยใช้ผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือผสมสมุนไพรและเกลือสปา	21
10	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเคยซื้อผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือผสมสมุนไพรและเกลือสปา	21
11	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเหตุผลที่ใช้ผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือผสมสมุนไพรและเกลือสปา	22
12	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามความต้องการใช้โคลนดินเกลือและเกลือสปา กลิ่นใด	22
13	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนผสมของผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือผสมสมุนไพรและเกลือสปาที่ใช้	23
14	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามรู้จักผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือและเกลือสปา ได้อย่างไร	24
15	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเคยซื้อผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือและเกลือสปา ของร้านกัญณภัทร หรือไม่	24
16	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามสาเหตุที่ไม่ซื้อผลิตภัณฑ์จากร้านกัญณภัทร	25

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนเงินที่ซื้อผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือผสมสมุนไพรและเกลือสปาต่อครั้ง	25
18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นในเรื่องของความเหมาะสมของปริมาณ ราคา และรูปลักษณะต่างๆ ของผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือผสมสมุนไพรและเกลือสปา	26
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือและเกลือสปา	27
20	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางการตลาดด้านราคาที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ โคลนดินเกลือและเกลือสปา	28
21	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางการตลาดด้านสถานที่ที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือและเกลือสปา	28
22	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือและเกลือสปา	29
23	การเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือและเกลือสปา	30
24	เปรียบเทียบปัจจัยทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ จำแนกตามพื้นที่ที่อาศัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือและเกลือสปา	31
25	เปรียบเทียบปัจจัยทางการตลาดด้านราคาจำแนกตามพื้นที่ที่อาศัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือและเกลือสปา	32
26	เปรียบเทียบปัจจัยทางการตลาดด้านสถานที่ จำแนกตามพื้นที่ที่อาศัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือและเกลือสปา	32
27	เปรียบเทียบปัจจัยทางการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาด จำแนกตามพื้นที่ที่อาศัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือและเกลือสปา	33
28	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามปัญหาที่สำคัญของการซื้อผลิตภัณฑ์ที่พบบ่อยที่สุด	34

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่		หน้า
29	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแนวทางที่จะทำให้ผลิตภัณฑ์โคลนดิน เกลือและเกลือสปา เป็นที่รู้จักและน่าสนใจ	34
30	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในการพัฒนาผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือ และ เกลือสปาในด้านต่างๆ	35
31	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามชนิดของผลิต ภัณฑ์ของกัญญาภัทรสปา	36
32	จำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในการส่งเสริมการขายของผลิตภัณฑ์ โคลนดินเกลือและเกลือสปา	36
33	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามในการเพิ่มยอดขายในอนาคตของ ผลิตภัณฑ์โคลนดินเกลือและเกลือสปา	37

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	นาเกลือ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี	3
2	ผลิตภัณฑ์ไข่เค็มในถุงพลาสติก (ผลิตโดยสหกรณ์ผู้ผลิตเกลือสินเธาว์ อำเภอบ้านดุง จำกัด)	12
3	ภาพการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ไข่เค็ม	38
4	ภาพแบนด์เนอร์สนับสนุนการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไข่เค็ม(แบบที่ 1)	39
5	ภาพแบนด์เนอร์สนับสนุนการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไข่เค็ม(แบบที่ 2)	39
6	จำหน่ายผลิตภัณฑ์ไข่เค็มในพื้นที่ชุมชน อ.บ้านดุง จังหวัดอุดรธานี	40
7	จำหน่ายผลิตภัณฑ์ไข่เค็ม โคลนดินเกลือและเกลือสปา ในงานจำหน่ายสินค้า OTOP CITY ณ ศูนย์แสดงสินค้า อิมแพค เมืองทองธานี	41